WYNIA'S WEEK

Het eigen gelijk van pensioengigant ABP kost werknemers bij overheid en onderwijs miljarden

Posted on 14 april 2026 by Menno Tamminga

Boze leraren en ambtenaren hebben gistermorgen de kantoren van vermogensbeheerder APG en pensioengigant ABP bezet. Ze eisten een gesprek met de directie over de beleggingsverliezen. De politie hield een oogje in het zeil maar greep niet in. Agenten verklaarden zich solidair met de bezetters. We zitten in hetzelfde schuitje, zei een van hen. Wij zitten ook bij ABP. De actievoerders vertrokken na gesprekken met de top van de twee bedrijven. Na afloop waren de actievoerders nog steeds strijdbaar. Als de resultaten op onze beleggingen niet snel verbeteren, komen we terug, zei een van hen. Mét het leger, want militairen krijgen ook hun pensioen bij het ABP.

Verrast? Dat kan kloppen. De bezetting is fictie, de negatieve rendementen zijn echter een feit.

Verlies

APG belegt 601 miljard euro voor Nederlandse pensioenfondsen. Een aanzienlijk deel daarvan is geld van ABP, het grootste Nederlandse pensioenfonds. ABP is goed voor 533 miljard euro beleggingen. Ambtenaren, leraren, agenten en militairen sparen via hun werkgever verplicht voor hun pensioen bij ABP.

Het rendement van APG op zijn beleggingen was vorig jaar negatief: namelijk minus 1,6 procent. Dat is 9,7 miljard euro verlies. Op een spaarrekening kreeg je toen ongeveer 1,1 procent rente. Opbrengst: 6,7 miljard euro. Het verschil tussen de spaarrekening en het beleggingsverlies is 16,4 miljard euro. Dat is de (conservatief becijferde) schadepost voor de klanten van APG. Besef wel: ruim tweederde van uw pensioen wordt verdiend met rendement op beleggingen.

Toch is deze schadepost voor de deelnemers niet het hele verhaal. Want onder de motorkap laat APG zien dat het beleggingsbeleid tekortschiet. De vermogensbeheerder belegt een deel van het toevertrouwde vermogen actief. Dat wil zeggen: men volgt niet passief de beursbarometers *(benchmarks*), zoals de Amerikaanse S&P 500. Nee, men wil actief op het goeie moment de beste aandelen, obligaties en andere beleggingen kopen en daarmee éxtra geld verdienen bovenop deze *benchmarks*.

Vorig jaar gebeurde precies het tegenovergestelde: geen extra positief rendement, maar extra negatief rendement van iets meer dan 3 procentpunt.

Verantwoord?

Hoe kon dat? APG komt met verrassend weinig argumenten. De geldgigant geeft naar eigen zeggen ‘de voorkeur aan ondernemingen met een sterk verantwoord beleggingsprofiel’. APG zegt dat de deelnemers van zijn pensioenfondsklanten dat belangrijk vinden.

Vinden de deelnemers dat ook bij deze beleggingsverliezen?

De winnaars op de beleggingsmarkten waren vorig jaar vooral AI-bedrijven, constateert APG klagerig, ‘ongeacht hun prestaties op het gebied van milieu, maatschappij of goed bestuur.’

Eigen gelijk

De schadepost bij APG zie je terug bij ABP. Het pensioenfonds boekte vorig jaar 3,9 procent rendement op zijn aandelen in Europa, Noord-Amerika en Japan. De mondiale beursindex boekte echter 7,2 procent rendement. De deelnemers van ABP lopen daardoor ruim 5 miljard euro mis.

De pensioengerechtigden plukken de wrange vruchten van het feit dat APG en ook ABP een deel van de AI-hausse op de beurs hebben gemist. Je kunt wel overtuigd zijn van je eigen gelijk als belegger, maar je gaat niet over de uitkomst. De markt, de optelsom van alle beleggers, gaat erover. De markt beslist over de koersen en de rendementen.

Hoe dan?

Niettemin blijft APG overtuigd van zijn eigen gelijk. 'Toch hebben we er alle vertrouwen in dat onze actieve aanpak op termijn weer boven de benchmarks kan uitstijgen.' Ja, kan…, maar hoe dan? Kijk je naar de afgelopen jaren dan pakte de actieve beleggingsstijl voortdurend verkeerd uit.

In 2022 was het extra rendement op actief beheerde beleggingen minus 0,11 procentpunt.

In 2023: minus 1,08 procentpunt.

In 2024: minus 1,23 procentpunt.

In 2025: minus 3,02 procentpunt

In al deze jaren was ook het extra rendement op de héle beleggingsportefeuille negatief.

APG en ABP zeggen dat ze voor de lange termijn beleggen en dat het op de lange termijn wel goed komt. In de pensioenwereld is 'de lange termijn' een gemakkelijk alibi. Het is een mooie, politiek correcte manier om te zeggen dat je niet meedoet met de hijgerige financiële handelaren, terwijl je ondertussen ondermaatse prestaties blijft leveren.

Inmiddels is de directeur vermogensbeheer van APG vertrokken met een 'beëindigingsvergoeding' à 1.013.719 euro. De vergoeding fungeert ook als slot op de mond, zo gaat dat in de hoogste kringen in het bedrijfsleven.

APG zoekt een nieuwe directeur beleggingen, ABP héeft er al een. Tegen *Het Financieele Dagblad* zei hij vorige maand dat hij zich 'moet focussen op rendement'.

Elkaars gevangene

Is dat het einde van ABP als duurzaamheidsmissionaris? Voor de meer dan drie miljoen werkende en gepensioneerde deelnemers van het ABP is het verder afwachten. Zij kunnen niet uit het fonds. Ze zitten via hun werkgevers verplicht vastgeklonken aan ABP. Op zijn beurt heeft ABP zich vastgeklonken aan APG. ABP is volledig eigenaar geworden van APG, die straks alleen nog werkt voor ABP.

De gepensioneerde en actieve werknemers bij overheid en onderwijs zijn veroordeeld tot ABP en APG. Wie bevrijdt hen? De vakbonden zitten zelf in het bestuur van ABP en zijn medeverantwoordelijk. Dat geldt ook voor de overheidswerkgevers. Roept hun 'personeelschef' minister Pieter Heerma (Binnenlandse zaken, CDA) hen nog op het matje?

De tijd dringt. In 2027 stapt ABP over naar het nieuwe pensioenstelsel. Dan telt voor de drie miljoen deelnemers nog maar één ding: het beleggingsrendement.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk.* ***Doet u (weer) mee?*** *Hartelijk dank!*